

Prevod sa engleskog jezika: Olivera Radosavljević

International Rail Transport Committee
Comité international des transports ferroviaires
Internationales Eisenbahntransportkomitee

Izdanje: 01. januar 2019.

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom prevozu robe železnicom (GTC – CIM)

Primenjivo počev od 01. januara 2019.godine

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom prevozu robe železnicom (GTC-CIM)

1. Skraćenice i definicije

Prevoznik	Ugovorni prevoznik ili uzastopni prevoznik
CIM	Jedinstvena pravila za Ugovor o međunarodnom prevozu robe železnicom, Prilog B Konvenciji o međunarodnom prevozu robe železnicom (COTIF)
Priručnik za tovarni list CIM (GLV-CIM) https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/	Publikacija CIT-a koja sadrži uputstva za korišćenje CIM Tovarnog lista; dostupna je i na veb sajtu: www.cit-rail.org
CIT	Međunarodni komitet za prevoz robe železnicom, asocijacija koja je pravno lice i koja je osnovana u skladu sa švajcarskim zakonom i čije se sedište nalazi u Bernu. Glavni ciljevi CIT-a su implementacija i dosledna primena zakona o međunarodnom prevozu železnicom koji je regulisan COTIF-om.
Kombinovani prevoz	Intermodalni prevoz intermodalnih transportnih jedinica kada se veći deo prevoza vrši u železničkom, vodnom ili pomorskom saobraćaju, ali kada se početni ili završni deo prevoza vrše u okviru nekog drugog vida saobraćaja.
Korisnik prevoza	Pošiljalac i/ili primalac naveden u tovarnom listu.
Ugovor sa korisnikom prevoza https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/contractual-documents/	Specijalni sporazum (ugovor) zaključen između korisnika prevoza ili trećih lica, s jedne strane, i prevoznika, s druge strane, za jednu ili više pošiljki u skladu sa Jedinstvenim pravilima CIM.
Zamenski prevoznik	Prevoznik koji nije zaključio sporazum (ugovor) o prevozu sa pošiljaocem, ali kojem je prevoznik poverio izvršenje prevoza železnicom u celini ili delimično.

2. Oblast primene

2.1 Opšti uslovi GTC-CIM regulišu zakonske odnose između prevoznika i korisnika prevoza za pošiljke koje podležu Jedinstvenim pravilima CIM; oni će se, isto tako, primenjivati i na ugovore o prevozu u kojima je obim CIM proširen u skladu sa članom 1 CIM kao i u svim slučajevima o kojima su se ugovorne strane sporazumele.

2.2 Smatraće se da ugovor koji je zaključen sadrži ove GTC-CIM.

2.3 Sporazumi između ugovornih strana o odstupanju će imati prednost u odnosu na ove Opšte uslove GTC-CIM.

2.4 Opšti uslovi korisnika prevoza će se primenjivati samo ako se ugovorne strane izričito saglase sa njihovom primenom.

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom železničkom robnom saobraćaju (GTC-CIM)

3. Izvršenje prevoza

- 3.1 Prevoznik može da poveri izvršenje prevoza u celini ili delimično jednom ili više zamenskih prevoznika. Prevoznik mora da dostavi podatke o zamenskom prevozniku pre prevoza samo ako ih korisnik prevoza izričito zatraži.
- 3.2 Izvršenje ugovora o prevozu može da bude suspendovano u celini ili delimično u slučajevima stupanja na snagu transportnog ograničenja. Ova transportna ograničenja se odmah dostavljaju odnosnim korisnicima prevoza u odgovarajućem pisanom obliku

4. Tovarni list

- 4.1 Osim ako nije drugačije dogovoreno, za popunjavanje tovarnog lista je odgovoran pošiljalac.
- 4.2 GLV-CIM (<https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/>) sadrži informacije koje su neophodne za korišćenje tovarnog lista.
- 4.3 U skladu sa članom 6 stav 9 CIM-a, tovarni list se može napraviti i u elektronskom obliku. Ugovorne strane će utvrditi detalje za korišćenje elektronskog tovarnog lista u posebnom sporazumu. Ugovorne strane će prihvatati štampane verzije u skladu sa GLV-CIM (<https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/>) kao da imaju istu vrednost kao papirni tovarni listovi.

5. Dostava kola od strane prevoznika

- 5.1 Kada je korisniku prevoza potrebno da se dostave teretna kola, intermodalne transportne jedinice ili tovarni pribor, on će biti odgovoran za tačnost i kompletnost svog zahteva, a naročito za to da njegova porudžbina odgovara planiranim pošiljkama.
- 5.2 Prevoznik će dostaviti broj teretnih kola, intermodalnih transportnih jedinica i odgovarajući tovarni pribor u okviru ograničenja ugovornih odredbi i raspoloživih sredstava. Dostavljena sredstva moraju biti u takvom tehničkom stanju i stanju čistoće koja omogućavaju da se koriste za ono za šta su namenjena. Korisnik prevoza mora da proveri dostavljena sredstva i utvrdi eventualne očigledne neispravnosti. U slučaju neispravnosti, on o tome mora odmah da obavesti prevoznika.
- 5.3 Korisnik prevoza će koristiti samo ona sredstva koja su dostavljena za planirane pošiljke.
- 5.4 Korisnik prevoza će biti odgovoran za sve gubitke ili štetu na sredstvima koja su mu data na raspolaganje, a koje je prouzrokovao on ili neko treće lice koje je postupalo po njegovim instrukcijama.

6. Utovar i istovar

- 6.1 Osim ako nije drugačije dogovoreno, pošiljalac će biti odgovoran za utovar, a primalac za istovar.

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom železničkom robnom saobraćaju (GTC-CIM)

6.2 Osim ako nije drugačije dogovoreno, u kombinovanom prevozu obaveze korisnika prevoznika utvrđene u tački 6.1 takođe uključuju utovar jedinica intermodalnog prevoza na teretna kola i njihov istovar sa teretnih kola.

6.3 Odredbe prevoznika će se primenjivati na izbor vrste teretnih kola, utovar i istovar robe i vraćanje teretnih kola ili intermodalne transportne jedinice, u zavisnosti od obavezujućih zakonskih odredbi ili ako nije drugačije dogovoreno. Konkretno, korisnik prevoza će biti u obavezi da vrati teretna kola i intermodalne transportne jedinice koje su mu dostavljene u odgovarajućem stanju čistoće.

6.4 Pošiljalac će plombirati pokrivena teretna kola u meri u kojoj je to propisano nacionalnim zakonom ili u meri u kojoj je to dogovoreno između njega i prevoznika.

Pošiljalac će plombirati velike kontenere, izmenjive sanduke, poluprikolice i druge zatvorene intermodalne transportne jedinice koje se koriste u kombinovanom prevozu, a koje su predate na prevoz u tovarenom stanju. Pošiljalac i prevoznik mogu da se dogovore da za neke konkretne prevoze plomiranje nije neophodno.

6.5 Osim ako nije drugačije dogovoreno, primenjivaće se odredbe prevoznika o vremenskim periodima za utovar i istovar.

6.6 Kada korisnik prevoza zaprlja prostor za utovar i istovar ili pristupne saobraćajnice, on mora odmah ih očisti o sopstvenom trošku.

7. Pakovanje

Kada roba zbog svoje prirode ili stanja zahteva pakovanje, pošiljalac mora da je upakuje tako da bude zaštićena od kompletnog ili delimičnog gubitka i oštećenja tokom prevoza i tako da ne može da nanese povrede ljudima ili ošteti transportnu opremu ili drugu robu. Pored toga, pakovanje mora da bude u skladu sa svim specijalnim pravilima o pakovanju koja prevoznik može da ima.

8. Naknade

8.1 Naknade koje korisnik prevoza mora da plati uključuju:

- a) prevozninu, odnosno sve naknade za ili u tesnoj vezi sa pružanjem prevoza od mesta preuzimanja robe do mesta isporuke;
- b) dodatne naknade, odnosno naknade za dodatne usluge koje pruža prevoznik;
- c) carinske dažbine, odnosno carinu, takse i druge iznose koje zahtevaju carinski i drugi administrativni organi;
- d) ostale naknade koje zahteva prevoznik, a koji su dokumentovani pratećom dokumentacijom;

Spisak glavnih naknada i njihovih kodova se može naći u GLV-CIM (<https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/>).

8.2 Spisak naknada, tarifa i uslova prevoznika koji vrši prevoz prema ugovoru o prevozu primenjivaće se na izračunavanje naknada, osim ako nije drugačije dogovoreno.

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom železničkom robnom saobraćaju (GTC-CIM)

8.3 Upisivanjem napomene u tovarnom listu u skladu sa GLV-CIM (<https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/>) navodi se ko je odgovoran za koje naknade. Ugovorom sa korisnikom prevoza može da se propiše da se ove napomene koriste ekskluzivno ili da mogu da ih koriste i drugi.

Prevoznik može da zahteva da korisnik prevoza plati naknade unapred ili da dostavi druge garancije.

8.4 Kada izračunavanje naknada uključuje preračunavanje u drugu valutu, koristiće se ona stopa koja se primenjuje:

- na dan kada je roba preuzeta za naknade koje plaća pošiljalac;
- na dan kada je roba stavljena na raspolaganje (isporučena) za naknade koje plaća primalac.

9. Period tranzita

9.1 Kada se pošiljalac i prevoznik dogovore o periodu tranzita, ne primenjuju se dodatni periodi tranzita navedeni pod tačkom 9.2.

9.2 Za pošiljke koje se prevoze:

- a) prugama sa drugačijom širinom koloseka,
- b) u pomorskom ili vodnom saobraćaju,
- c) u drumskom saobraćaju, ako nema železničke veze,

dodatni periodi tranzita treba da se utvrde u skladu sa članom 16 CIM-a putem odredbi koje se primenjuju na predmetnoj lokaciji i koje su valjano objavljene.

9.3 Kada neke izuzetne okolnosti prouzrokuju izuzetan porast obima saobraćaja ili izuzetne teškoće u saobraćaju, utvrđuju se dodatni periodi tranzita putem obaveštenja koja prevoznik ili njegov nadležni organ moraju valjano da objave.

10. Naknadni nalozi i instrukcije

10.1 Naknadni nalozi koje pošiljalac ispostavi radi izmene ugovora o prevozu su dozvoljeni samo ako on overi tovarni list „primalac nije ovlašćen da preuzme kontrolu nad robom“. Ostale overe se moraju zasebno ugovoriti, na primer u Ugovoru sa korisnikom prevoza <https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/contractual-documents/>.

10.2 Instrukcije korisnika prevoza za naknadne naloge (CIM član 18 i član 19) i okolnosti koje onemogućavaju prevoz i isporuku (CIM član 20, član 21 i član 22) moraju se pripremiti u skladu sa <https://www.cit-rail.org/en/freight-traffic/manuals/> i poslati u odgovarajućem pisanom obliku (dopis, telefaks, imejl itd.).

Korisnik prevoza mora da priloži duplikat tovarnog lista uz svoje naknadne naloge ili instrukcije. U slučaju okolnosti koje onemogućavaju prevoz, duplikat tovarnog lista se mora ispostaviti samo ako korisnik prevoza izmeni primaoca ili uputno mesto.

Opšti uslovi prevoza u međunarodnom železničkom robnom saobraćaju (GTC-CIM)

- 10.3 Da bi se uštedelo na vremenu, korisnik prevoza može da obavesti zamenskog prevoznika u isto vreme kada obaveštava prevoznika.
- 10.4 Kada izmene i dopune ugovora o prevozu mogu da imaju uticaj na završetak prevoza na carinskoj teritoriji (na primer u okviru Evropske unije) za prevoz koji je trebalo da se završi van te carinske teritorije, ili obrnuto, izmene i dopune se mogu implementirati samo uz prethodnu saglasnost carinske kancelarije u mestu otpravljanja.

11. Preuzimanje i isporuka robe

- 11.1 Sporazumima između pošiljaoca i prevoznika koji preuzima robu na prevoz prema ugovoru o prevozu utvrđuje se preuzimanje robe na prevoz, opsluživanje terminala, utovarnog mesta ili industrijskog koloseka u mestu otpravljanja. Podrazumeva se da će preuzimanje biti izvršeno u skladu sa odredbama koje važe u mestu otpravljanja.
- 11.2 Sporazumima između primaoca i prevoznika koji isporučuje robu prema ugovoru o prevozu utvrđuje se isporuka robe, opsluživanje terminala, istovarnog mesta ili industrijskog koloseka u uputnom mestu. Podrazumeva se da će isporuka biti izvršena u skladu sa odredbama koje važe u mestu isporuke.

12. Odštetni zahtevi

Osnov za odštetni zahtev mora biti naveden (član 43 CIM). Svi dokumenti kojima se obrazlaže odštetni zahtev, a naročito vrednost robe, moraju biti dostavljeni u prilogu.

13. Sporovi

U slučaju spora, ugovorne strane će pokušati da nađu rešenje mirnim putem. Da bi to ostvarile, one mogu da se dogovore o procesu poravnanja, posredovanja ili arbitraže, a naročito o procesu koji je predviđen u Delu V COTIF-a.

14. Poverljivost

Bez obzira na to da li je ugovor naknadno zaključen ili ne, od bilo koje od strana koja dobije neku poverljivu informaciju od druge strane tokom pregovora, zahteva se da je ne otkrije i ne koristi za svrhe koje nisu one za koje je ta informacija data.